

Nordisk Forbund for Spesialpedagogikk

Referat fra møte i Nordisk Forbund for Spesialpedagogikk

Tid: Fredag 24.- lørdag 25. oktober 2008

Sted: Helsinki, Finland

Til stede: Hege Valås, Utdanningsforbundet, president
Agneta Bolinder, Utdanningsforbundet
Else Hostvedt, Skolenes Landsforbund
Ole Stoffregen, Danmarks Specialpædagogiske forening (DSF)
Jørgen Hansen, Danmarks Specialpædagogiske forening (DSF)
Leif Sort, Danmarks lærerforening (DLF)
Gudrun Vala Elisdottir; Isländska Förbundet for Specialpedagoger (FIS)
Jakup Eydun Gullbein Färoyrnas Laerarafelag
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Ursula Öhrman, Finlands Specialpedagogiska Förbund
Jaanel Salminen, Finlands Specialpedagogiska Förbund

Forfall: Anders Nordin, Svenska Förbundet för Specialpedagogik

Presidenten Hege Valås ønsket velkommen og åpnet møtet. Spesielt ble Jørgen Hansen fra Danmarks Specialpædagogiske forening (DSF) ønsket velkommen inn i styret. Han vil erstatte Ole Stoffregen fra samme forening som nå trekker seg. Vi takker Ole Stoffregen for innsats gjennom mange år.

Møtet ble innledet av en presentasjonsrunde.

12/08 Godkjenning av innkalling og sakliste

Tilråding:
Innkalling og sakliste er godkjent

13/08 Godkjenning av referat fra forrige møte

Mats Norrstad bemerket at hans orientering fra Sverige i sak 03/08 Aktuelle saker inneholder en opplysning som bør justeres. Ny skolelov i Sverige skal presenteres høsten 2008 og ikke juni 2008.

Tilråding:
Referatet fra styremøte 15.-16. mai 2008 i Oslo, ble godkjent med nevnte endring.

Det ble orientert muntlig fra de ulike nordiske land.

Færøyene rapporterte om at forslag til 5-årig lærerutdanning ikke ble gjennomført, og man endte med en 4-årig lærerutdanning. Lærerne har fast arbeidstid fra 0800-1500, gode arbeidsplasser og godt utstyr. Lønnsoppgjøret for lærerne endte med 1000 kr mer i måneden.

Island har fått ny skolelov. Den gir bl. a større muligheter for medvirkning og ansvar til foreldre. Island har en 5-årig lærerutdanning på masternivå. Gratisprinsippet gjelder for elevene i grunnskolen. Spesiellærerne har mistet en ekstraressurs på fire timer som de har hatt, får kanskje to timer tilbake. Det er ingen kompetansekrav til spesialundervisning. Assistenten i skolen kan ta en 1-årig utdanning på deltid, men det er heller ikke kompetansekrav for assistenter. Det er fri lønnsdannelse for lærere.

Finland har en 5-årig lærerutdanning. Man jobbar nå med å utvikle grunnutdanningen og har publisert en strategi for spesialundervisning, med vekt på undervisning på nærskolen. 233 kommuner prøver ut systemet. Skoleloven må eventuelt endres - hvis dette skal gjennomføres.

I **Norge** er det valg høsten 2010, og sittende Regjering vil vise at den har satset og vil satse på skolen. Man har satt ned et utvalg som skal se på byråkratisering av lærerjobben med mange andre oppgaver enn undervisning. Ressurser til spesialundervisning må tas innenfor de budsjetttrammer som skolen får og det fører til at man til dels velger "billige" løsninger. Stort frafall av elever i videregående opplæring er et problem. Barnehagen er overført til Kunnskapsdepartementet. Det innføres nå rett til barnehage og det er makspris for barnehageplass. Halvparten av barnehagene er private. Det er positivt fokus på barnehagen som del av undervisningssystemet. Lærerutdanning diskuteres og Utdanningsforbundet ønsker utvidelse av den 4-årige utdannelsen til en 5-årig.

Det er stort fokus på skolen i **Danmark** om dagen. Man har gjennomført forsøk med nasjonale prøver – elektroniske, innovative og graderte. IT-systemet brøt sammen og man har nå "test-pause". Alle elevene skal ta testene, men muligheter for fritak for noen få. Etter kommunesammenslåing har man fått store kommuner og rammeoverføringer. Økte utgifter til spesialundervisning er et problem man prøver å løse ved å ha elevene i klassene og sette inn assistenter. Spesialinstitusjonene legges ned. Uro for at ekspertisen blir borte. Det ligger muligheter for å velge en spesialpedagogisk innretning innenfor dagens 4-årige lærerutdanning. Danmarks Lærerforening ønsker en 5-årig utdanning. Ny arbeidstidsavtale for danske lærere med fast ramme og muligheter for lokale tilpasninger som skal gi større råderett til lærerne. Ny lov om ungdomsskoleutdanning for elever med særlige behov.

I **Sverige** er det for tiden sterke privatiseringstendenser innenfor skolesystemet. Skoler er aksjeselskap og børsnoterte. Det fører til dilemmaer – skal eleven klare seg eller skal selskapet gis mest mulig gevinst. Disse skolene vil ikke ha de krevende og "dyre" elevene som skal ha spesialundervisning. Dette fører til økte ulikheter og klasseforskjeller, og barn til innvandrere og foreldre med lav utdanning kommer uheldig ut. Myndighetene øker derfor inspeksjonen av skolene for å følge utviklingen. Det gis betyg/karakterer fra

1. årstrinn hvor det skal sies hvordan eleven vil klare seg i skolen. Man diskuterer en lærerlegitimering som skal bestå av lærerutdanning pluss et prøveår - skal også gjelde førskolelærere. 3. desember kommer det en lærerutbildningsutredning. Førskolen skal bli egen skolform. Undersøkelser viser at lærernes arbeidstid har økt 8 %. Nå ønsker Lærerforbundet kollektive avtaler. Dette kan bli et vanskelig forhandlingstema.

Tilråding:

Aktuelle saker tas til orientering. Til neste møte forberedes skriftlige orienteringssaker.

15/08 NFSPs hjemmeside

Agneta Bolinder ønsket en diskusjon om det var mulig at NFSPs hjemmeside kunne linkes til de ulike organisasjonenes hjemmesider. Dette ville underlette driften av siden. Leif Sort mente det var psykologisk viktig med en egen hjemmeside, men det viktigste er allikevel å ha en enkel mulighet til redigering. Leif Sort leverte et notat om emner og organisering av hjemmesiden. Dette legges til referatet. Betegnelsen ”Pressemeddelelser” skiftes ut til ”Siste nytt”.

Tilråding:

Vi jobber videre ut fra at det er ønskelig å ha en egen hjemmeside for NFSP. Målet er å ha en oppegående side i god tid før neste møte.

16/08 Handlingsplan for NFSP 2008-2010

Hege Valås hadde laget et forslag til revidert virksomhetsplan for 2008-2010. Det kom forslag til forandringer og det ble lagt til et nytt punkt i virksomhetsplanen: *Ha spesielt fokus på det flerkulturelle perspektivet i spesialundervisningen.*

Tilråding:

Handlingsplanen ferdigstilles og vedtas med forandringene som ble forslått.

17/08 Nordisk spesialpedagogisk konferanse i Norge 12.-13. april 2010

Hege Valås orienterte om arbeidet med konferansen og møtet med teknisk arrangør. Så langt har konferansen fått arbeidstittelen *Likeverd i en skole og barnehage for alle.*

Likeverd er et ord som ikke vekker gjenklang. Det var forslag om å bytte det ut med *Like muligheter(...)*. Det er nå ønskelig å få forslag på innledere fra de nordiske land.

Finland foreslo foreleser fra Åbo Universitet og kommer tilbake med navn.

Danmark foreslo Charlotte Ringsmose fra Danmarks pedagogiske universitetsskole. Hun har et forskningsprosjekt om unge handikappedes muligheter. Organisasjonen *Mønsterbryterne* og *Likeverd* ble også nevnt.

Island nevnte Rannveig Trøsten.

Sverige foreslo Inger Pramling (fra barnehageområdet) og nevnte Vetenskapligt råd i Lärarförbundet.

Norge har en lang liste med mulige forslag men er nå opptatt av å få inn forslag fra de andre nordiske landene. Fristen for forslag ble satt til 15. november.

Hege Valås orienterte videre om budsjett og kostnader for tolking spesielt. Styret mente det er nødvendig med tolking til engelsk. Foredragene må holdes på skandinavisk eller engelsk. Det legges til rette for særlige behov og det forespørres om det ved påmeldingen.

Erfaringene med utstillere var positiv fra Danmark.

Markedsføringen gjøres av den enkelte organisasjon i eget land. Vi beholder logoen, legger vekt på elektronisk informasjon, postkort, julekort mm, og informasjon som kan lages sentralt og oversettes/redigeres av enkeltlandene.

Det er viktig å ha samarbeidsparter i hvert land.

Tilråding:

Det ble oppfordret til å sende inn forslag på kandidater til forelesere fra de ulike nordiske land og på kontakter innenfor ministeriene. Fristen ble satt til 15. november.

18/08 Vedtekter for NFSP

Oppdaterte vedtekter/stadgar ble lagt fram til undertegnelse. Originalen ble sendt med Ursula Øhrman til undertegnelse av den andre finske representanten. Samtidig ble det oppdaget at Færøyene hadde falt ut av listen. Vi prøver å redigere det inn.

Tilråding:

Vedtektene undertegnes av alle lands representanter.

19/08 Studiebesøk

Styret besøkte Minervaskolen – en svenskspråklig grunnskole med 191 elever i det sentrale Helsinki. I Finland har svenskspråklige barn rett til ”undervisning for svensktalende”. Skolen har integrerte smågrupper på 1.-6. trinn. Smågruppene er bygget opp rundt elever med behov innenfor tre kategorier: Språk og kommunikasjon-klasse, Konsentrasjonsklasse og Individuelle opplæringbehov. De to første gruppene følger den ordinære læreplanen, mens den siste gruppen har individuelle planer i flere fag/ämnen. Etter de første 6 årene sluses elevene inn i de ordinære klassene som de også tidligere har vært delvis inne i. Smågruppene hadde både stor lærertetthet og god kompetanse.

Skolen er en skole for alle med fleksible muligheter for smågrupper. Vi opplevde hvor viktig det er med en god organisering, fleksibilitet og klare mål for tilretteleggingen. Skolen har også et spesialpedagogisk ressursteam.

Skolen har både spesialklasser og musikklasser for spesielt musikalske barn. Vi opplevde en harmonisk skole med et stort mangfold av elever.

20% av elevene får særskilt tilrettelagt opplæring i Finland og 7% får spesialundervisning etter vedtak. De største utfordringene er innenfor høyere utdanning og høgskolesystemet.

Tilråding:

Vi bør prøve å legge inn studiebesøk/skolebesøk i tilknytning til våre møter.

20/08 Møteplan, inkludert planlegging av neste møte, vår 2008

Jakup Gullbein har undersøkt priser og muligheter til møte på Færøyene. Møtet kan bli lagt til Torshavn, og vi kan bruke skolelokaler til møtelokaler. Det er aktuelt med to møtedager: fredag 5. og lørdag 6. juni - med møtestart kl 0900 på fredag. Det ble ytret ønske om skolebesøk fredag. Hotell vil koste ca 1000 kr/natt. Jacob Gullbein undersøker videre.

Tilråding:

Neste møte i styret for Nordisk Forbund for spesialpedagogikk blir på Færøyene 5.-6. juni 2009. Vi arbeider videre med planlegging av neste møte.

21/08 Eventuelt

Ole Stoffregen orienterte om Vingsted-dagene i år og neste år (6.-7.-8. november 2009). Ulike temaer for neste møte ble foreslått.

Tilråding:

Følgende saker ble foreslått til neste møte, utover de faste:

- **Bruk av assistenter i spesialundervisning**
- **Utdanning som markedsvare.**

Hege Valås
president